باسمه تعالی

پیشنویس مصوبه هیئت وزیران

«سیاست‌ها و احکام پیشنهادی جامع ساماندهی زیست‌بوم رمزارزش‌ها»

کارگروه رمزارزش‌ها

ستاد طرح تحول دولت سیزدهم

۲۵ دی ۱۴۰۰

فصل اول: تعاریف و ساختار ساماندهی

ماده۱- در این مصوبه عبارات زیر در معانی مشروح ذیل به کار می‌روند:

۱-۱) **رمزارزش**: نمایش دیجیتالی ارزش یا حقوقی است که می‌تواند با استفاده از فناوری دفترکل توزیع شده یا فناوری مشابه، به صورت الکترونیکی منتقل و ذخیره شود. رمزارزش می‌تواند با پشتوانه یک ارز بین‌المللی یا دارایی (کالا و خدمات) مشخص و یا بدون پشتوانه باشد. انواع رمزارزش و توکن‌های داخلی و بین المللی (شامل توکن‌های کاربردی؛ توکن‌های اوراق بهادار و توکن‌های پرداخت) و رمزپول بانک مرکزی، از مصادیق «رمزارزش» می‌باشند.

۱-۲) **فناوری دفترکل توزیع شده**: فناوری است که با استفاده از روش‌های اجماع بین دارندگان دفترکل، در سطح بسیار بالایی اطمینان می‌دهد که اطلاعات دفترکل بین آنها به صورت کامل، همگام و مقاوم در برابر تقلب و دستکاری، توزیع شده و هرگونه تغییر در اطلاعات دفترکل بین دارندگان آن به روزرسانی می‌شود که در این قانون به اختصار «دفترکل» نامیده خواهد شد.

۱-۳) **خلق رمزارزش**: فرآیندی است که طی آن یک «رمزارزش» جدید با استفاده از فناوری «دفترکل توزیع شده» و یا فناوری مشابه، موجودیت می‌یابد.

۱-۴) **استخراج**: فرآیندی است که در آن کاربران مشخص شبکه، تراکنش‌های یک «رمزارزش» قابل استخراج را در ازای دریافت کارمزد مورد تأیید قرار داده و به «دفترکل» اضافه می‌نمایند. طی این فرآیندِ پردازشی، رمزارزش‌های جدیدی ایجاد و به عنوان پاداش به کاربر اعطا می‌شود.

۱-۵) **رمزپول**: رمزپول «بانک مرکزی» شکلی از واحد پول رسمی و قانونی کشور با پشتوانه طلا است، که با استفاده از «فناوری دفترکل توزیع شده» و به شکل کاملاً دیجیتالی، منحصراً توسط «بانک مرکزی» خلق شده و توسط

بانک‌ها و موسسات مالی کشور و تجت نظارت «بانک مرکزی» در زیست‌بوم‌های دیجیتالی مختلف نظیر دفاتر کل توزیع‌شدهِ عمومی، بازنشر و توسط افراد و کسب‌وکارها مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد.

۱-۶) **سامانه هوشمند رکن**: سامانه هوشمند جهت رصد، کنترل و نظارت (رکن) بر بازار رمزارزش‌ها است که منطبق بر چارچوب و کارکردهایِ احراز هویت، ثبت آدرس‌های رمزارزش‌ها، حسابرسی مالی خودکار و بلادرنگ، صندوق‌های حضانتی نگهداری رمزارزش، ثبت شماره کارت و حساب‌های بانکی متناظر با هویت‌های احراز شده و ارائه خدمات پایه داده‌ای به کلیه نهادهای مجاز برای رصد، تحلیل و شناسایی آدرس‌ها و تراکنش‌های مشکوک طراحی شده است.

۱-۷) **شرکت مرکزی هوشمند رمزارزش «مهر»**: شخصیت حقوقی ثبت شده وفق قوانین جمهوری اسلامی ایران است که بر اساس مجوز و آئین‌نامه‌های وزارت امور اقتصادی و دارایی و ضوابط این مصوبه و با سرمایه‌گذاری فعالین بخش خصوصی رمزارش کشور، بستر و زیرساخت‌های لازم برای ایجاد و راهبری «سامانه هوشمند رکن»، اتصال سکوهای تبادل (خرید، فروش و مبادله) «رمزارزش» و کسب‌وکارهای ارائه‌دهنده خدمات نگهداری امن رمزارزش‌ها (صندوق‌های حضانتی) را فراهم می‌نماید.

۱-۸) **ستاد ملی رمزارزش:** منظور ستاد هماهنگی ملی رمزارزش‌ها است که براساس سند تحول دولت مردمی در موضوع رمزارزش‌ها، با مأموریت شناخت، تبیین، سیاست‌گذای کلان، تقسیم وظایف بین وزارت‌خانه‌ها ایجاد شده است.

۱-۹) **بانک مرکزی**: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

۱-۱۰) **وزارت صمت**: وزارت صنعت، معدن و تجارت جمهوری اسلامی ایران

۱-۱۱) **سازمان بورس**: سازمان بورس و اوراق بهادار

ماده ۲- جهت شناخت، تبیین، سیاست‌گذاری کلان، تقسیم وظایف بین وزراتخانه‌ها و دستگاه‌های مربوطه و نظارت کلان بر حسن اجرای وظایف محوله و فعال‌سازی کلیه ظرفیت‌های حوزه رمزارزش‌ها و پیشگیری، مقابله با ممنوعیت‌های این حوزه، «ستاد ملی رمزارزش» با مسئولیت معاونت اقتصادی ریاست جمهوری (دبیر ستاد هماهنگی اقتصادی دولت) و متشکل از نمایندگان شورای عالی فضای مجازی، وزارت امور اقتصادی و دارایی، «بانک مرکزی»، وزارت اطلاعات، وزارت صمت، وزارت نفت، وزارت نیرو، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری و وزارت کشور تشکیل می‌گردد. مصوبات ستاد پس از تأیید اکثریت اعضاء، در چارچوب قوانین و مقررات مربوطه برای دستگاه‌های ذیربط لازم‌الاجراء می‌باشد.

ماده ۳- وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است با همکاری بانک مرکزی و وزارت فناوری اطلاعات و ارتباطات به منظور ارتقاء مشاهده‌پذیری و تنظیم‌گری فعالیت‌های حوزه رمزارزش‌ها، ظرف دو ماه از زمان ابلاغ این مصوبه،

نسبت به تدوین ضوابط، الزامات و دستورالعمل‌های لازم برای تأسیس «شرکت مرکزی هوشمند رمزارزش (مهر)» با بهره‌گیری از ظرفیت بخش خصوصی و نهادهای صنفی به‌منظور ایجاد و راهبری «سامانه هوشمند رکن» در حوزه رمزارزش‌ها منطبق بر چارچوب و کارکردهای ذیل اقدام نماید:

۳-۱) تأمین زیرساخت‌های فنی و حقوقی مدیریت یکپارچه، برخط و بلادرنگ احراز هویت برای بهره‌برداری کسب‌وکارهای مبتنی بر رمزارزش‌ها و فناوری‌های دفتر کل توزیع‌شده به نحوی که عملیات اجرایی احراز هویت توسط خدمات‌دهندگان متکثر احراز هویت صورت گیرد؛

۳-۲) تأمین زیرساخت‌های فنی و حقوقی مدیریت یکپارچه، برخط و بلادرنگ ثبت آدرس‌های رمزارزش‌های مبتنی بر فناوری‌های دفتر کل توزیع شده به صورت حداکثری؛

۳-۳) تأمین زیرساخت‌های فنی و حقوقی مدیریت یکپارچه، برخط و بلادرنگ ثبت شماره کارت و حساب‌های بانکی متناظر با هویت‌های احراز شده اشخاص حقیقی و حقوقی؛

۳-۴) ارائه خدمات پایه داده‌ای به کلیه نهادهای مجاز برای رصد، تحلیل و شناسایی آدرس‌ها و تراکنش‌های مشکوک با هدف تعیین میزان مخاطره (ریسک) هر آدرس، کشف ارتباط آدرس‌ها با هویت‌های افراد و نظایر آن؛

۳-۵) طراحی فرایندها و تدوین مقررات، آئین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های لازم برای مواجهه سیستمی کسب‌وکارهای مبتنی بر رمزارزش‌ها و فناوری‌های دفتر کل توزیع‌شده با هویت‌ها، حساب‌ها، آدرس‌های غیرمجاز یا دارای محدودیت، آدرس‌های پرمخاطره و نظایر آن؛

۳-۶) تأمین سامانه‌ها و زیرساخت‌های فنی و حقوقی مدیریت یکپارچه، برخط و بلادرنگ حسابرسی خودکار و الکترونیکی سکوهای زیست‌بوم رمزارزش جهت پایش منابع برخط و پیشگیری از تخلفاتی نظیر دستکاری در قیمت‌ها، انجام معاملات صوری و واهی، انجام تبادلات ریالی داخلی و نظایر آن؛

۳-۷) طراحی فرایندها و تدوین مقررات، آئین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های لازم برای شکل‌گیری کسب‌وکارهای ارائه‌دهنده خدمات نگهداری امن رمزارزش‌ها (صندوق‌های حضانتی) و تعاملات این خدمات‌دهندگان با کسب‌وکارهای حوزه رمزارزش‌ها و فناوری‌های دفتر کل توزیع شده؛

۳-۸) طراحی استانداردها و تدوین مقررات، آئین‌نامه و دستورالعمل‌های لازم به‌منظور شکل‌گیری بازار مشاهده‌پذیر و قاعده‌پذیر تأمین عمده رمزارزش‌های برای کسب‌وکارهای حوزه تبادل؛

۳-۹) استفاده حداکثری از ظرفیت‌های تشکل‌های تخصصی بخش غیردولتی در حوزه رمزارزش‌ها و فناوری‌های دفتر کل توزیع‌شده به‌منظور تطبیق، پیاده‌سازی، راهبری و تنظیم تعاملات فنی و حقوقی کسب‌وکارهای حوزه رمزارزش‌ها با «سامانه هوشمند رکن».

فصل دوم: ایجاد یا تولید

بخش اول: استخراج رمزارزش‌های جهان‌روا

ماده ۴- مسئولیت صدور مجوز و دریافت مشخصات تجهیزات مستقر در مراکز استخراج رمزارزش‌ها بر عهده «وزارت صمت» است و وزارت موظف است با همکاری وزارتخانه‌های نیرو و نفت به‌منظور پاسخ به افزایش تقاضای رمزارزش‌ها در داخل و جلوگیری از خروج ارز از کشور و با هدف کمک به ایجاد تراز مثبت ارزی، زیرساخت‌های فنی و حقوقی لازم جهت فعال کردن تمام ظرفیت‌های کشور و بخش خصوصی جهت تولید و استخراج حداکثری فرآورده‌های پردازشی رمزنگاری شده رمزارزش‌ها (ماینینگ) و جذب سرمایه‌گذاری خارجی در این حوزه را از طریق پیگیری مواد ذیل فراهم نماید.

تبصره- کلیه محدودیت‌ها، نرخ‌ها و ملاحظات اختصاص انشعاب برق و گاز به مراکز استخراج رمزارزش‌ها، به صورت شفاف اطلاع رسانی شده و قبل از صدور مجوز جدید توسط وزارت صمت، به صورت سیستمی و حسب مورد، به اطلاع یا تأیید وزارت نیرو و یا وزارت نفت می‌رسد.

ماده ۵- «وزارت صمت» باهمکاری وزارت نیرو و وزارت نفت موظف است حداکثر ۳ ماه پس از ابلاغ این مصوبه، سند آمایش مناطق مناسب استخراج رمز ارزش‌ها را با توجه به موضوعات حبس انرژی، شبکه انتقال گاز و برق، گازهای فلر و غیره، تدوین نموده و تلاش خود را برای جانمایی مراکز استخراج حول این نقاط صورت دهد به‌گونه‌ای که در صورت استقرار مراکز استخراج رمزارزش‌ها در جانمایی آمایشی، این مراکز از تخفیف در نرخ انرژی تا حداکثر ۳۰ درصد بهره‌مند شوند.

ماده ۶- وزارت نیرو با همکاری وزارت نفت موظف است با توجه به ضرروت توسعه استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر برای تولید برق، صرفه‌جویی در مصرف گاز و افزایش بهره‌وری در حوزه تولید برق و جذب سرمایه‌گذاری و ایجاد نیروگاه‌های گازی جدید مقررات، آئیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها را به‌گونه‌ای ایجاد و یا اصلاح نماید که موارد ذیل رعایت گردد:

۶-۱) حمایت از ایجاد مراکز استخراج رمزارزش‌ها (ماینینگ) بر پایه تأمین برق از منابع انرژی‌های تجدیدپذیر به‌گونه‌ای انجام گیرد که برق برای مراکز مذکور در ساعاتی که امکان تولید برق وجود ندارد، مانند تأمین برق برای نیروگاه‌های خورشیدی در شب، تأمین گردد.

۶-۲) حمایت از ایجاد مراکز استخراج رمزارزش‌ها بر پایه تأمین برق از محل افزایش بهره‌وری مانند کاهش تلفات برق تولیدی در شبکه انتقال و توزیع برق، افزایش بهره‌وری تولید برق نیروگاه‌های حرارتی موجود، بهینه‌سازی مصرف انرژی صنایع بزرگ، تولید برق مبتنی بر نصب توربو کمپرسورهای کاهش فشار گاز، افزایش تولید برق ناشی از تبدیل نیروگاه حرارتی به نیروگاه سیکل ترکیبی، ایجاد نیروگاه گازی تولید برق با استفاده از گاز مشعل و نظایر آن با دوره قرارداد و تعهد حداقل ۵ ساله صورت گیرد.

۶-۳) حمایت از ایجاد مراکز استخراج خودتأمین رمزارزش‌ها با استفاده از ایجاد نیروگاه‌های گازی مستقل و خود تأمین تولید برق با دوره قرارداد طبق مقررات وزارت نفت بصورت مستقیم و قرارداد دوجانبه و تعهد تأمین انرژی پایدار با تعرفه صناعی پرمصرف صورد گیرد.

۶-۴) وزارت نیرو موظف است با توجه به سیاست‌های خود، تراز مصرف انرژی کشور و برق مازاد در ساعت‌های غیرپیک، مازاد برق تولیدی را از طریق بورس انرژی برای بهره‌برداری صنعت استخراج عرضه نماید.

تبصره ۱– تعیین تعرفه انرژی در موارد فوق با پیشنهاد وزارت نیرو و وزارت نفت و تأیید «ستاد ملی رمزارزش‌ها» حداکثر مانند صنایع پرمصرف تعیین خواهد شد.

تبصره ۲– تعیین تعرفه انرژی می‌بایست به‌گونه‌ای باشد که باعث خروج سرمایه و یا افزایش استخراج پنهان نشود.

تبصره ۳– ترانزیت یا سواپ برق، بدون تبعیض در هر نقطه کشور توسط شبکه برای مراکز استخراج رمزارزش‌ها فراهم شود.

ماده ۷– مراکز خودتأمین استخراج رمزارزش موظف هستند در ساعات پیک مصرف ۵۰ درصد برق تولید خود را در اختیار وزارت نیرو قرار داده و در عوض وزارت نیرو موظف است معادل برق دریافت شده، برق رایگان یا گاز با تعرفه نرخ نیروگاه‌های طرف قرارداد خود و دوره تعهد تحویل مداوم و بدون وقفه حداقل ۵ سال، به مراکز استخراج ارائه دهد.

ماده ۸– وزارت نیرو موظف است به منظور تشویق سرمایه‌گذاران بخش خصوصی جهت توسعه زیرساخت‌های صنعتی کشور اعم از تأمین و یا توزیع برق شهرک‌های صنعتی، پارک‌های علم و فناوری و مناطق آزاد یا ویژه اقتصادی با هدف کاهش هزینه‌های دولت در تأمین زیرساخت‌های انرژی مناطق مذکور قوانین و مقررات لازم را در قالب قراردادهای BOT با سرمایه‌گذاران حوزه استخراج رمزارزش‌ها با هدف تهاتر انرژی مورد نیاز آن‌ها با هزینه ساخت پست‌های برق در مناطق مذکور را تدوین، تصویب و ابلاغ نماید.

ماده ۹– برق مراکز استخراج رمزارزش‌های قانونی کشور صرفاً در ساعات اوج مصرف برق قطع شده و وزارت نیرو موظف است در سایر زمان‌ها با نرخ مصوب تعیین شده، برق مورد نیاز را در اختیار این مراکز قرار دهد.

تبصره ۱- هزینه تأمین تجهیزات قطع و وصل برق به صورت بلادرنگ و از راه دور، بر عهده سرمایه‌گذاران و صاحبان مراکز استخراج است و ساعات اوج مصرف برق، نمی‌تواند بیش از ۵ درصد زمانی یکسال باشد.

تبصره ۲- در ساعات اوج مصرف برق مراکز استخراج رمزارزش‌های مجاز که به صورت نیروگاه‌های خود تأمین فعالیت دارند، می‌توانند بدون هیچ‌گونه محدودیتی به فعالیت خود ادامه دهند.

ماده ۱۰- وزارت نیرو موظف است شرایط استفاده از برق‌های نیروگاه‌های داخلی با وضعیت حبس انرژی جهت احداث مراکز قانونی استخراج رمزارزش‌ها در مجاورت نیروگاه‌ها را براساس مزایده فراهم نماید.

ماده ۱۱- نظر به تعیین تعرفه انرژی بالا برای مراکز استخراج رمزارزش، در مقایسه با سایر صنایع کشور، شرط کنترل استاندارد مصرف انرژی برای واردات و استقرار تجیهزات استخراج، در واحدهای مجاز کشور حذف خواهد شد و واردات یا خرید تجهیزات استخراج رمزارزش‌ها، بدون تعهد و قبول مسئولیت استقرار در مراکز استخراجِ مجاز، ممنوع خواهد بود.

ماده ۱۲- با توجه به لزوم تأمین تقاضای داخلی رمزارزش مراکز استخراج موظف هستند به ازای هر کیلووات سال مصرف انرژی، مقدار ارزی را که «ستاد ملی» رمزارزش‌ها مبتنی بر میانگین فناوری پردازشی دنیا، سختی شبکه و نوسانات قیمت‌های جهانی تعیین می‌کند را در بازارها و سکوهای مورد تأیید دولت عرضه و به فروش برسانند.

ماده ۱۳- مراکز استخراج رمزارزش‌ها به عنوان واحد تولید صنعتی شناخته شده و مشمول مقررات مالیاتی خواهند بود و در صورت رعایت «ماده ۵ و ۱۲»، مشمول مالیات صفر خواهند بود.

بخش دوم: خلق رمزارزش به پشتوانه پول ملی، ارزهای جهان‌روا و فلزات گرانبها

احکام پیشنهادی رمز پول ملی

ماده ۱۴- «رمزپول» در حکم پول رایج کشور و مصداق ریال رمزنگاری بر بستر شبکه‌های خصوصی یا عمومی مبتنی بر فناوری‌های دفتر کل توزیع شده بوده و جریان قانونی و قوه ابراء دارد.

تبصره ۱- مقررات خلق و انتشار «رمزپول» ظرف مدت سه ماه پس از ابلاغ و لازم‌الاجراء شدن این مصوبه توسط «بانک مرکزی» تهیه و به تصویب شورای پول و اعتبار می‌رسد.

تبصره ۲- بانک مرکزی موظف است به منظور افزایش کاربردپذیری رمزپول بانک مرکزی در تبادلات و استفاده از ظرفیت‌های فناوری‌های دفتر کل توزیع شده نظیر قراردادهای هوشمند در اقتصاد کشور و توسعه اکوسیستم ریالی

این حوزه، زیرساخت‌های فنی و حقوقی لازم برای اعطای مجوز به نهادهای معتبر مالی و نظارت بر حسن عملکرد آن‌ها را در خصوص انتشار توکن با پشتوانه «رمزپول» بانک مرکزی در شبکه‌های عمومی، کنسرسیومی یا خصوصی مبتنی بر فناوریهای دفتر کل توزیع شده فراهم نماید.

احکام پیشنهادی رمزارزش منطقه‌ای و بین‌المللی

ماده ۱۵- «بانک مرکزی» موظف است ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ این مصوبه، به منظور کاهش وابستگی اقتصاد ایران به ارزهای خاص خارجی نظیر دلار و افزایش استقلال و تسهیل مبادلات تجارت خارجی کشور با مشارکت سایر کشورها، نسبت به ایجاد زیرساخت‌های حقوقی و عملیاتی لازم برای خلق و انتشار «رمزارزش» مشترک با تأکید بر ملاحظات ذیل اقدام نماید:

۱-۱۵) طراحی و پیاده سازی رمزارزش‌های جهان روا و با ارزش ثابت به پشتوانه دارایی‌های قابل وثیقه‌گذاری نظیر فلزات گرانبها و یا اسناد مالی متناسب؛

۲-۱۵) طراحی رمزارزش‌های جهان‌روا و با ارزش ثابت به پشتوانه الگوریتم‌های خودکنترل عرضه و تقاضا، اجرا شده بر شبکه‌های مبتنی بر فناوری‌های دفتر کل توزیع‌شده؛

۳-۱۵) طراحی پیمان‌های پولی دو یا چند جانبه به پشتوانه رمزارزش‌های مختلف با کشورهای متحد.

ماده ۱۶- «بانک مرکزی» موظف است ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ این مصوبه، ضوابط و الزامات عرضه انواع رمزارزش‌های مبتنی بر فلزات گران‌بها و ارزهای معتبر بین‌المللی را برپایه ارزها و جواهرات خانگی (بویژه طلا) تنظیم و ابلاغ نماید.

ماده ۱۷- وزارت امور خارجه موظف است با اولویت کشورهای دارای مناسبات سیاسی ـ اقتصادی دوستانه، تدابیر دیپلماتیک لازم را برای توسعه تعاملات مبتنی بر اجرای «ماده ۱۵» به انجام رساند. در این خصوص وزارت امور خارجه می‌بایست ضمن شناسایی فرصت‌های تعاملاتی بین‌المللی، بین‌الدولی و منطقه‌ای، با همکاری وزارتخانه‌های اقتصاد و دارایی، صمت، ارتباطات و فناوری اطلاعات ، اتاق بازرگانی ایران و نظام صنفی رایانه‌ای، راهکارهای ایجاد و توسعه زنجیره تأمین و ارزش رمزارزش‌های مشترک، بویژه با دول هم‌پیمان، از قبیل سازمان همکاری اقتصادی اکو و شانگهای را در دستور کار قرار دهد.

بخش سوم: انتشار رمزارزش به پشتوانه کالا، خدمات، اوراق بهادار و نظایر آن در داخل کشور

ماده ۱۸- «خلق» «رمزارزش» با پشتوانه دارایی‌های مشهود در داخل کشور، صرفاً درصورت اخذ مجوز از «سازمان بورس» مجاز می‌باشد. «سازمان بورس» موظف است با همکاری وزارت اموراقتصادی و دارائی، «بانک مرکزی» و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، ضوابط «خلق» «رمزارزش» دارای پشتوانه کالا یا خدمات را ظرف مدت سه ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این مصوبه، نهایی و ابلاغ نماید.

تبصره ۱- «خلق» «رمزارزش» داخلی با پشتوانه طلا و فلزات گرانبها، واحد پول رسمی کشور، ارز و دیگر دارایی‌های مندرج در مواد ۵ الی ۸ قانون پولی و بانکی کشور (مصوب ۱۳۵۱/۰۴/۱۸) و آخرین اصلاحات آن، در انحصار «بانک مرکزی» قرار داشته و خرید و فروش و مبادله «رمزارزش»‌های با پشتوانه مذکور که قبل از تصویب این مصوبه «خلق» و منتشر شده‌اند، پس از اخذ مجوزهای لازم بلامانع است.

تبصره ۲- «سازمان بورس»، «بانک مرکزی» و دیگر نهادهای حاکمیتی برشمرده در این مصوبه، در قبال نوسان قیمتی «رمزارزش» و دیگر ریسک‌های مربوط به مبادله، نگهداری و انتقال آنها هیچگونه مسئولیتی ندارند.

ماده ۱۹- سازمان بورس و اوراق بهادار با کمک سایر نهادها و وزارتخانه عضو در «ستاد ملی» رمزارزش‌ها موظف است به منظور تشویق نوآوری، استفاده از ظرفیت‌های این حوزه برای شکوفایی اقتصادی و ایجاد اشتغال، جذب سرمایه خارجی، جلوگیری از مهاجرت نخبگان و تبدیل شدن به هاب نوآوری و فناوری این حوزه در منطقه، حداکثر ظرف مدت شش ماه از ابلاغ این مصوبه، مقررات و آیین‌نامه‌های لازم در خصوص «خلق» «رمزارزش»‌های بدون پشتوانه دارایی مشهود نظیر توکن‌های کاربردی[1]، توکن‌های حاکمیتی[2] و یا توکن‌های بیتا[3] را با بهره‌گیری از تجارب بین‌المللی و در قالب یک فرایند گام به گام مبتنی بر محیط‌های آزمون تدوین و به تصویب ستاد ملی رمزارزش برساند.

---

[1] Utility Token
[2] Governance Token
[3] Non-fungible Token

فصل سوم: نگهداری یا ذخیره‌سازی

بخش اول: صندوق یا حساب حضانتی

ماده ۲۰- سازمان بورس و اوراق بهادار موظف است دستورالعمل ایجاد و نظارت بر صندوق‌های حضانتی رمزارزش‌ها را ظرف مدت ۶ ماه از تاریخ ابلاغ این مصوبه تنظیم و با بهره‌گیری از ظرفیت‌های اجرایی و فنی سامانه هوشمند «رکن»، شرایط لازم را برای تشکیل صندوق‌های حضانتی مربوطه توسط بخش خصوصی و نظارت بر آن‌ها را فراهم نماید.

ماده ۲۱- اشخاص حقوقی ایرانی موظفند کلیه رمزارزش‌های در تملک خود را در صندوق‌های حضانتی مورد تأیید نگهداری نمایند.

ماده ۲۲- کلیه سکوهای فعال در حوزه رمزارزش موظف هستند تا حداقل ۹۰ درصد رمزارزش موجود در سکوی خود را در یکی از صندوق‌های حضانتی مورد تأیید نگهداری نمایند.

ماده ۲۳- کلیه اشخاص حقیقی ایرانی حداکثر می‌توانند به میزان چهار برابر وجه نقد مجاز تعیین شده در آیین نامه اجرایی مبارزه با پولشویی را در مجموع کیف پول‌های غیرحضانتی رمزارزشی مرتبط با هویت خود نگهداری نمایند. بیش از مبلغ تعیین شده ضرورتاً باید نزد صندوق‌های حضانتی مورد تأیید نگهداری گردد. در صورت نوسانات قیمت رمزارزش‌ها و تغییر ارزش کیف پول، افراد موظفند هر سه ماه یکبار نسبت به تطبیق موجودی کیف پول خود با این قانون اقدام نمایند.

تبصره- عدم رعایت مواد فوق مطابق با قوانین مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

بخش دوم: صندوق سرمایه‌گذاری رمزارزشی

ماده ۲۴- «سازمان بورس» باهدف افزایش مشاهده‌پذیری و قاعده‌پذیری ذخایر رمزارزشی نزد مردم موظف است مقررات، آئین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های لازم جهت تأسیس صندوق‌های سرمایه‌گذاری قابل معامله رمزارزش‌ها و مدیریت دارایی به گونه‌ای تنظیم نماید که نهادهای مالی مجاز، حداکثر ظرف مدت سه ماه پس از ابلاغ این مصوبه، امکان عرضه واحدهای سرمایه‌گذاری بر اساس رمزارزش‌ها را داشته باشند.

تبصره- قوانین و مقررات مرتبط با نگهداری و استفاده از خدمات حضانتی این صندوق‌ها و شرکت‌ها مطابق با قوانین مقررات مرتبط با سایر اشخاص حقوقی است که در مواد ۲۰ الی ۲۳ مصوبه، به آن اشاره شده است.

فصل چهارم: تبادل (خرید و فروش)

بخش اول: سکوهای تبادل رمزارزش (بازار خرده فروشی)

ماده ۲۵- سکوهای تبادل رمزارزش‌ها و سایر کسب‌وکارهای حوزه رمزارزش‌ها و فناوری‌های دفتر کل توزیع‌شده موظفند حداکثر ظرف مدت ۳ ماه از زمان اعلان رسمی و بهره‌برداری عملیاتی از «سامانه هوشمند رکن» موضوع ماده «۳»، فعالیت خود را با ضوابط و مقررات «شرکت مهر» و «سامانه هوشمند رکن» منطبق نمایند.

تبصره ۱- آن دسته از سکوهای تبادل رمزارزش‌ها و سایر کسب‌وکارهایی که در بازه زمانی فوق‌الذکر فعالیت خود را با شرایط و الزامات مذکور منطبق ننمایند، غیر مجاز محسوب و مطابق قوانین و مقررات مبارزه با پولشویی با آن‌ها برخورد حقوقی خواهد شد.

تبصره ۲- ارائه درگاه پرداخت و دیگر خدمات بانکی صرفاً به سکوهای تبادلی رمزارزش‌ها و سایر کسب‌وکارهایی که فعالیت خود را با ضوابط و مقررات «شرکت مهر» و «سامانه هوشمند رکن» منطبق نموده‌اند، عرضه می‌شود.

ماده ۲۶- به منظور مدیریت تقاضا و جلوگیری از فشار به بازار ارزی کشور اقدامات ذیل از زمان ابلاغ این مصوبه تا زمان تأسیس «شرکت مهر» و راه‌اندازی «سامانه هوشمند رکن» و اتصال موفق اولین سکو تبادل رمزارزش به آن، برای تمامی سکوهای تبادل رمزارزش‌ها و پرداخت‌یارها الزامی است:

۲۶-۱) هرگونه جابجایی ریالی بین حساب‌های اشخاص حقیقی و حقوقی (کاربران) در داخل سکوهای تبادل رمزارزش غیرمجاز است. همچنین می‌بایست برداشت و واریز ریالی کاربران از/ به حساب‌های بانکی خود اشخاص صورت گیرد و هر گونه برداشت و واریز از/ به حساب اشخاص دیگر ممنوع است.

۲۶-۲) به منظور مدیریت مخاطرات رفتاری کاربران ثبت نامی جدید در سکوهای تبادل رمزارزش‌ها، سکوها موظفند حداقل برای سه ماه و حداکثر شش ماه زیرساخت‌های لازم را به‌گونه‌ای فراهم آورند که کاربران جدیدالورود صرفاً مجاز باشند سرمایه ورودی و خروجی به سکوی خود را برپایه ریال و از طریق درگاه‌های مجاز بانکی واریز و برداشت نمایند.

۲۶-۳) به‌منظور جلوگیری از سفته‌بازی، سکوهای تبادل و پرداخت‌یارها موظف هستند تسویه و خروج ریال را پس از گذشت دو روز از درخواست کاربران انجام دهند.

۴-۲۶) در مدت زمان مذکور، برداشت کاربران از سکوهای تبادل رمزارزش‌ها صرفاً به صورت ریالی خواهد بود و برداشت هرگونه رمزارزش در مدت مذکور ممنوع است.

۵-۲۶) تا زمان راه‌اندازی سامانه هوشمند «رکن» و اتصال موفق اولین سکو به آن، سکوهای تبادل رمزارزش‌ها و پرداخت‌یارها موظف هستند نسبت به احراز هویت (KYC) کلیه کاربران در هنگام واریز و برداشت اقدام نمایند و دیتای آن را ذخیره نموده و در صورت لزوم در اختیار نهادهای مربوطه قرار دهند.

تبصره- پس از تشکیل شرکت «مهر» و راه‌اندازی «سامانه هوشمند رکن» موارد فوق بلاموضوع بوده و آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های ابلاغی جدید با توجه به «ماده ۳» لازم الاجرا خواهد بود

بخش دوم: بازار عمده فروشی

ماده ۲۷- وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است با همکاری شرکت «مهر» ظرف مدت یک ماه پس از ابلاغ این مصوبه، به منظور تأمین رمزارزش مورد نیاز سکوهای رمزارزشی در کشور، بازار عمده فروشی رمزارزش را ایجاد نماید و سکوهای رمزارزش احراز شده صرفاً می توانند رمزارز مورد نیاز سکوی خود را از این بازار تامین نمایند.

تبصره- سکوهای رمزارزشی موظف هستند تا زمان راه‌اندازی بازار عمده فروشی رمزارزش‌ها، نسبت به مستندسازی نحوه تأمین رمزارزش‌های خویش و در صورت درخواست، نسبت به ارائه به دستگاه‌های ذیربط اقدام نمایند.

فصل پنجم: پرداخت (تبدیل مستقیم رمزارزش به کالا و خدمات)

بخش اول: ابزار پرداخت داخلی

ماده ۲۸- مسئولیت مخاطرات (ریسک) نگهداری و تبادل رمزارزش‌ها صرفاً برعهده مالک یا متعاملین است و استفاده از انواع «رمزارزش» به جز «رمزپول» به عنوان ابزار پرداخت در داخل کشور ممنوع بوده و حسب مورد مشمول مجازات‌های مقرر در ماده(۲) «قانون مجازات اخلالگران در نظام اقتصادی کشور مصوب ۱۳۹۶» و اصلاحات بعدی آن می‌باشد.

بخش دوم: ابزار پرداخت خارجی

ماده ۲۹- «بانک مرکزی» موظف است ظرف مدت چهار ماه پس از ابلاغ این مصوبه، با بهره‌گیری از قابلیت و ظرفیت ارائه‌دهندگان خدمات پرداخت الکترونیکی مجاز کشور، زیرساخت فنی و حقوقی شکل‌گیری درگاه‌های پرداخت رمزارزشی را با رعایت الزامات ذیل فراهم نماید:

۱-۲۹) خدمات درگاه پرداخت رمزارزش صرفاً به پذیرندگانی تعلق می‌گیرد که مشتریان خارجی نیازمند پرداخت ارزی داشته باشند.

۲-۲۹) رمزارزش‌های دریافت شده از مشتری مستقیماً و بدون واسطه در سکوهای تبادل رمزارزش داخلی، فروخته و معادل ریالی آن، به حساب پذیرنده واریز گردد.

۳-۲۹) همه درگاه‌های پرداخت رمزارزشی می‌بایست به زیرساخت سامانه هوشمند «رکن» متصل باشند.

تبصره- دریافت رمزارزش از اتباع ایرانی از طریق درگاه پرداخت مذکور در داخل مرزهای تجاری کشور ممنوع است و در صورت شناسایی مبادلات موصوف، مبادله‌کنندگان مشمول پرداخت جریمه خواهند بود. ضوابط میزان و نحوه اخذ جرایم موضوع این ماده ظرف مدت سه ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این مصوبه، توسط وزارت امور اقتصادی و دارائی نهایی و ابلاغ خواهدشد.

ماده ۳۰- به منظور بهره‌برداری حداکثری اقتصاد کشور از ظرفیت «رمزارزش‌ها» در تسهیل پرداخت‌های خارجی کشور، «بانک مرکزی» موظف است با همکاری «وزارت صمت»، ظرف مدت شش ماه نسبت به تمهید امکان استفاده از «رمزارزش‌ها» در صادرات یا تأمین ارز واردات کشور از طریق سامانه جامع تجارت با توجه به الزامات ذیل اقدام نماید:

۳۰-۱) ایجاد خط اعتباری یا تسهیلات کوتاه مدت ارزی به پشتوانه رمزارزش‌ها، در کشورهای هدف تجاری برای تولیدکنندگان صادراتی که مواد اولیه آنها با واردات تأمین می‌شود.

۳۰-۲) توسعه ابزارهای ضمانت بین‌المللی به پشتوانه رمزارزش‌ها.